

Crna Gora
Ministarstvo finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br: 02-03-430/22-1774/2

Podgorica, 17.11.2022. godine

MINISTARSTVO KULTURE I MEDIJA
-n/r ministarke, gospođe mr Maše Vlaović -

Poštovana gospođo Vlaović,

Povodom *Predloga elaborata o opravdanosti transformacije Javne ustanove Centar savremene umjetnosti Crne Gore u Javnu ustanovu Muzej savremene umjetnosti Crne Gore*, Ministarstvo finansija daje sljedeće

MIŠLJENJE

Ustanova čiji je osnivač država ili opština osniva se kao javna ustanova, a može se osnovati radi obavljanja djelatnosti u jednoj ili više oblasti kulture. Elaborat o osnivanju javne ustanove, treba da sadrži i razloge da se potrebe za vršenjem djelatnosti za koju se javna ustanova osniva, ne mogu zadovoljiti u postojećim javnim ustanovama. Polazeći od principa da je muzejska djelatnost u službi društva, i da trajno čuva nasljeđe za buduće generacije, budući Muzej, treba da ispunji funkciju muzealizovanja savremenosti jer je modernost već muzealizovana. Upravo na muzealizaciji savremenosti moguće je očuvati sadašnju djelatnost Centra u podsticanju savremenog stvaralaštva i dopuniti muzejsku misiju čuvanja trajnih vrijednosti.

Na tekst *Predloga elaborata* i pripremljeni Izvještaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

U Izvještaju o analizi uticaja propisa, navedeno je da Muzej preuzima kadar, prostor i opremu kao i finansijska sredstva za obavljanje djelatnosti Centra. Sredstva za rad Centra savremene umjetnosti planiraju se kod potrošačke jedinice Ministarstvo kulture i medija, na program Zaštita, očuvanje i razvoj kulturne baštine, na potprogram Muzejska djelatnost, na aktivnost Djelatnost Centra savremene umjetnosti.

Predlogom Zakona o budžetu za 2023. godinu, Centru savremene umjetnosti predviđena su sredstva u iznosu od 1.106.300,35 €.

Imajući u vidu navedeno, Ministarstvo finansija nema primjedbi na *Predlog elaborata o opravdanosti transformacije Javne ustanove Centar savremene umjetnosti Crne Gore u Javnu ustanovu Muzej savremene umjetnosti Crne Gore*, uz napomenu da finansiranje Muzeja bude u okviru navedenih sredstava namijenjenih Centru savremene umjetnosti.

S poštovanjem,

MINISTAR

mr Aleksandar Damjanović

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA

Ministarstvo kulture i medija

NAZIV PROPISA

Prijedlog elaborata o opravdanosti transformacije Javne ustanove Centar savremene umjetnosti Crne Gore u Javnu ustanovu Muzej savremene umjetnosti

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

Savremena umjetnost u muzejima i galerijama u Crnoj Gori, koji su, apriorno, bez stalnih postavki, ograničena je na izložbenu djelatnost. Prezentujući djela savremenih umjetnika kao valorizaciju "živog" stvaralaštva pojedinaca oni nemaju aspiraciju prema dosljednom pružavanju kompleksnosti savremene umjetničke scene. Međutim, matični muzej, "antologija nacionalne umjetnosti" Narodni muzej Crne Gore / Umjetnički muzej, u skladu sa zakonskom propisima i profesionalnom misijom ima stalnu postavku koja obuhvata likovno stvaralaštvo od srednjeg vijeka do savremene umjetnosti, a u kojoj dominiraju djela jugoslovenske i crnogorske modrne umjetnosti. U njegovom sastavu su dvije galerije izlagačkog karaktera: Galerija crnogorske umjetnosti "Miodrag Đurić Dado" i Atelje DADO u kojima se prezentuju djela savremene umjetnosti, održavaju predavanja, radionice, okrugli stolovi kojima se afirmiše savremeno stvaralaštvo iz domena raznih umjetničkih oblasti, ali ne i jasno koncipiran odnos prema savremenoj umjetničkoj praksi.

Važno je istaći da svi kompleksni muzeji, pored ostalih muzejskih zbirki, imaju i muzejske zbirke umjetničkog sadržaja, u okviru kojih se, sporadično, prati i savremeno likovno umjetničko stvaralaštvo. Takođe, ističemo da jedino Centar ima osnovne, muzeološke i propisane preduslove za osnivanje specijalizovanog muzeja u oblasti savremenog umjetničkog stvaralaštva, kroz zakonom propisanu organizacionu formu muzeja, kao samostalne javne ustanove čiji je osnivač država.

Dugogodišnjim praćenjem stanja u oblasti savremene umjetnosti, Ministarstvo je, uzimajući u obzir zakonski okvir, faktičko stanje i raspoloživi kadar, našlo da će ova ustanova svoje ciljeve i zadatke u kontinuitetu ostvarivati tek nakon transformacije i pravilnog definisanja djelatnosti i poslova.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

Polazeći od principa da je muzejska djelatnost u službi društva, a da muzej trajno čuva naslijeđe za buduće generacije, budući Muzej, treba da ispuni funkciju muzealizovanja savremenosti, jer je modernost već muzealizovana u nacionalnom Umjetničkom muzeju Narodnog muzeja Crne Gore, ali i u drugim opštinskim muzejima. Upravo na muzealizaciji savremenosti moguće je očuvati sadašnju djelatnost Centra u podsticanju savremenog stvaralaštva i dopuniti muzejsku misiju čuvanja trajnih vrijednosti, kroz standardizovano dokumentovanje i prezentaciju. Primjera spoja aktivne i trezorske misije koju sprovode ustanove iz oblasti umjetnosti, u okruženju i svijetu ima mnogo, te je procjena Ministarstva da djelatnost budućeg Muzeja treba da bude misija podsticanja i muzealizovanja savremenog stvaralaštva, kroz saradnju dva sektora – za stvaralaštvo i kulturnu baštinu.

U savremenoj muzeologiji je poznato da bliskost promocije živog stvaralaštva i brze muzealizacije, može dovesti do određene vrste preklapanja i zapostavljanja suštine savremene umjetnosti (žive umjetnosti koja se odvija u ovom trenutku), te se za budući Muzej planira permanentno kritičko preispitivanje naučne (estetske, kulturološke, sociološke) verifikacije savremenog stvaralaštva i dosljednog sprovođenja standarda muzejske selekcije i prezentacije.

Osnivanjem ove javne ustanove bi se obezbijedili uslovi za razvoj savremenog umjetničkog stvaralaštva i vizuelne kulture, kao i za dugoročnu valorizaciju trajnih vrijednosti u savremenoj crnogorskoj umjetnosti. Istovremeno, ova ustanova bi kroz sredstva savremene komunikacije, kreativne inicijative, bazične profesionalne razmjene, permanentnu edukaciju u oblasti savremene likovne produkcije, nastavila da bogati vizuelnu kulturu najšire zajednice i vrši podsticaj individualnom stvaralaštvu i kolektivnoj prezentaciji umjetničkih vrijednosti u Crnoj Gori, na prestižnim događajima u regionu i svijetu.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- obrazložiti preferiranu opciju?

Kao što je već navedeno, u Crnoj Gori ne postoji ustanova koja ima koncepciju, misiju, viziju i jasnu strategiju razvoja, koja bi se dominantno bavila savremenim umjetničkim praksama. Ne postoji, zapravo, mjesto okupljanja i razmjene ideja i shvatanja sa aspekta novih umjetničkih pozicija, mjesto gdje bi se uporedo sa djelima koji pripadaju klasičnim i proširenim medijima prezentovali novi vizuelni mediji; mjesto koje bi se generisalo iz novih duhovnih i kreativnih vrijednosti, iz specifičnih izražajnih formi i nomadskog pluralizma umjetnika postmodernog usmjerenja. Ovu ulogu u regionu i svijetu obavljaju muzeji savremene umjetnosti. Paradoksalno je da jedino Crna Gora u regionalnom okruženju nema formiran muzej savremene umjetnosti koji bi praćenjem savremenih umjetničkih kretanja – originalnih umjetničkih koncepata, prezentacija, propagiranja novih ideja, angažovanih akcija – promovisala novi vid djelovanja u našoj kulturi i otvorila joj nezaobilazne i imanentne prostore akcije i afirmacije.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektno.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Polazeći od principa da je muzejska djelatnost u službi društva, a da muzej trajno čuva naslijeđe za buduće generacije, budući Muzej, treba da ispuni funkciju muzealizovanja savremenosti, jer je modernost već muzealizovana u nacionalnom Umjetničkom muzeju Narodnog muzeja Crne Gore, ali i u drugim opštinskim muzejima. Upravo na muzealizaciji savremenosti moguće je očuvati sadašnju djelatnost Centra u podsticanju savremenog stvaralaštva i dopuniti muzejsku misiju čuvanja trajnih vrijednosti, kroz standardizovano dokumentovanje i prezentaciju. Primjera spoja aktivne i trezorske misije koju sprovode ustanove iz oblasti umjetnosti, u okruženju i svijetu ima mnogo, te je procjena Ministarstva da djelatnost budućeg Muzeja treba da bude misija podsticanja i muzealizovanja savremenog stvaralaštva, kroz saradnju dva sektora – za stvaralaštvo i kulturnu baštinu. U savremenoj muzeologiji je poznato da bliskost promocije živog stvaralaštva i brze muzealizacije, može dovesti do određene vrste preklapanja i zapostavljanja suštine savremene umjetnosti (žive umjetnosti koja se odvija u ovom trenutku), te se za budući Muzej planira permanentno kritičko preispitivanje naučne (estetske, kulturološke, sociološke) verifikacije savremenog stvaralaštva i dosljednog sprovođenja standarda muzejske selekcije i prezentacije.

Shodno navedenom, nema negativnih uticaja, nema troškova građanima i privredi, niti biznis

barijera.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

Muzej će preuzeti kadar, prostor i opremu, kao i sredstva za obavljanje djelatnosti Centra, budući da se trenutno planira Budžet za 2023. godinu, za postojeće potrošačke jedinice u oblasti kulture.

U odnosu na navedeno, a u okviru poslova na planiranju Budžeta za 2023. godinu, sredstva za rad Centra će se obezbjeđivati sa Programa 20 021 – zaštita, očuvanje i razvoj kulturne baštine, potprogram 20 021 002 – muzejska djelatnost, aktivnost 20 021 002 003, u predloženom iznosu od 1.124.761,86 eura.

U 2023. godini, Muzej će, nakon okončanja postupka osnivanja, poslovati sa sredstvima koja budu opredijeljena za djelatnost Centra, a nakon donošenja Zakona o Budžetu za 2023. godinu.

Implementacijom Elaborata ne proizilaze međunarodne obaveze, niti dodatne finansijske obaveze.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.

Prije svega, Ministarstvo je ostvarilo saradnju sa prof. dr Draganom Bulatovićem, ekspertom, na izradi procjene opravdanosti transformacije JU Centar savremene umjetnosti Crne Gore u JU Muzej savremene umjetnosti.

Glavni rezultati navedenih konsultacija su: *Analiza ispunjenosti uslova i procjenu opravdanosti transformacije Javne ustanove Centar savremene umjetnosti Crne Gore u Javnu ustanovu Muzej savremene umjetnosti*, autorski tekst prof. dr Dragana Bulatovića broj 13-082/22-364/3 od 29.09.2022. godine; definisanje djelokruga rada buduće ustanove, kao muzejske javne ustanove za oblast savremene umjetnosti; uspostavljanje matične muzejske djelatnosti u oblasti savremenih umjetničkih muzejskih zbirki i umjetničkih formi na teritoriji Crne Gore; muzeološke smjernice u pogledu uspostavljanja međunarodnih standarda u oblasti savremene muzeološke nauke; definisanje djelokruga rada buduće ustanove za oblast savremene umjetnosti i uspostavljanje funkcije muzealizovanja savremenosti; uspostavljanje permanentnog kritičkog preispitivanja naučne (estetske, kulturološke, sociološke) verifikacije savremenog stvaralaštva i dosljednog sprovođenja standarda muzejske selekcije i prezentacije; dvije radionice iz oblasti muzeologije i muzealizovanja savremene umjetnosti u Ministarstvu kulture i medija sa inostranim ekspertima, a radi širih konsultacija sa crnogorskim stručnjacima i studentima iz oblasti muzeologije i savremene umjetnosti.

Ministarstvo kulture i medija je, potom, pripremlilo Informaciju o potrebi transformacije JU Centar savremene umjetnosti u JU Muzej savremene umjetnosti, na osnovu koje je Vlada Crne Gore,

donijela Zaključke (broj 07-5979/2 od 6. oktobra 2022. godine), kojima se zadužuje ovaj organ da najkasnije do kraja IV kvartala dostavi elaborate o opravdanosti transformacije JU Centar savremene umjetnosti u JU Muzej savremene umjetnosti.

Na bazi Procjene opravdanosti transformacije navedene ustanove, te zaključaka Vlade Crne Gore, Ministarstvo je formiralo tim za izradu ovog elaborata, u koji su bili uključeni, pored službenika ministarstva, zaposleni Centra savremene umjetnosti i Ljiljana Zeković, dipl. historičarka umjetnosti, muzejska savjetnica.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Prepreke za implementaciju ovog akta nijesu prepoznate.

Glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenost ciljeva su: akt o transformaciji ustanove koji donosi Vlada Crne Gore, imenovanje direktora i savjeta ustanove, statut i akt o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta.

Za sprovođenje monitoringa i evaluaciju primjene Elaborata zaduženo je Ministarstvo kulture i medija.

Datum i mjesto

Starješina organa predlagača

[Handwritten signature]